

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLNÍ DRUŽINA

HRAJEME SI CELÝ DEN

Č. j.: 229/2025

Platnost: od 1. 10. 2025

Zpracovala: Mgr. Irena Sedláková

Schválila: Mgr. Ivana Látalová, zástupce statutárního orgánu

.....

Identifikační údaje

Školní družina tvoří se školou jednu právnickou osobu, proto jsou tyto údaje součástí školního vzdělávacího programu základní školy.

Ředitel základní školy: Mgr. Ivana Látalová, zástupce statutárního orgánu
Vedoucí vychovatelka ŠD: Mgr. Irena Sedláková

Adresa: Základní škola Mikulovice, okres Jeseník, Hlavní 346, 790 84 Mikulovice

Kontakty: e-mail: reditel@mikulovicezs.cz, telefon: +420 730 892 961

Telefon: školní družina – +420 730 892 962

Web: www.mikulovicezs.cz

Charakteristika zařízení

Školní družina (dále ŠD) je zřízena podle zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a řídí se podle vyhlášky MŠMT č.74/2005 Sb. o **zájmovém vzdělávání**. ŠD se nachází v těsné blízkosti základní školy. Disponuje 4 hernami, vlastní zahradou a hřištěm s herními prvky, keramickou dílnou. K pohybovým aktivitám může využívat halu, kluziště a školní hřiště, které je umístěno hned za školou. Spolupráce může probíhat i s obecní knihovnou, která je umístěna přímo v budově školy. Lze využít i cvičnou kuchyňku a tělocvičnu, a to přímo v prostorách školy.

Školní družina není pokračováním školního vzdělávání. Má svá specifika, své postupy i strategii vyjádřenou požadavky **pedagogiky volného času**.

Školní družina je důležitý partner rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání žáků. Pomáhá překonávat handicap. Má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů. Rozvíjí osobní a sociální kompetence aj. Základním prostředkem činnosti ŠD je **hra založená na prožitku** účastníků.

Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

Kapacita ŠD	: 85 žáků
Počet dětí v ŠD	85 dětí
Počet oddělení	: 4 oddělení
Počet vychovatelek	: 4 (3,5 pracovní úvazek)
Věk žáků	: 6-11 let (1.-5. třída ZŠ)
Provoz ŠD	: 6:00-8:00, 11:40-16:30 hodin

Počet zapsaných dětí do ŠD se může s novým školním rokem měnit, dle toho se bude také odvíjet počet oddělení a pracovní úvazek vychovatelek.

Spolupracujeme:

- zejména s rodiči
- se ZŠ (školní projekty, soutěže, třídní kurzy, dohledy, tandemová výuka aj.)
- s MŠ (společné akce, návštěvy, aj.)

- s **MSRPDŠ** při ZŠ Mikulovice (výstavy, akce pro žáky, ples pro rodiče)
- se **SVČ DUHA** Jeseník (soutěže, výstavy, zájmové útvary aj.)
- s **SDH, MSŽ, TJ SPORT a OÚ Mikulovice** (akce pro žáky i dospělé v obci)

Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině

Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

- umožnit žákům odreagovat se a uvolnit
- zabezpečit pocit bezpečí a klidu
- rozvíjet samostatnost a schopnost pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách
- vést žáky k prožívání životních situací a citlivých vztahů k lidem
- osvojit si základy slušného chování a komunikace, návyk péče o pořádek a čistotu prostředí
- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času, udržování fyzického a duševního zdraví
- vytvářet a prohlubovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí
- dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví
- posilovat kompetence prostřednictvím volnočasových aktivit
- prohlubovat všeobecný přehled (v návaznosti na učivo) pomocí her

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny tyto kompetence:

- kompetence k učení (1)
- kompetence k řešení problémů (2)
- komunikační kompetence (3)
- sociální a interpersonální (4)
- občanské kompetence (5)
- kompetence k trávení volného času (6)

Délka a časový plán, plán evaluace školní družiny

Vzdělávací program je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu. Specifikuje rozdílnost a náročnost podle jednotlivých ročníků. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky s činnostmi vyplývající z týdenní pravidelné skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Součástí časového plánu může být i plán evaluace.

Evaluace může být vnitřní a vnější, a zahrnuje sběr informací, které pomáhají plánovat a efektivně řídit aktivity tak, aby vedly ke zlepšování práce družiny.

Vnitřní evaluace:

- průběžné hodnocení práce vychovatelky
- konzultace s třídními učitelkami, výchovným poradcem
- hodnocení atmosféry v družině
- průběžné pozorování žáků
- vzájemné hospitace vychovatelek

Vnější evaluace:

- zpětná vazba od žáků a zákonných zástupců
- hodnocení výchovné práce vedením školy, zřizovatelem nebo Českou školní inspekci
- výstava prací žáků v prostorách ŠD
- prezentace činností na veřejnosti

Formy vzdělávání

Školní družina organizuje:

- **pravidelnou denní činnost** v oddělení a zájmových útvarů
- pořádá **příležitostné akce**
- **spontánní aktivity** nabízí v průběhu dne
- umožňuje **klidové, relaxační činnosti**
- **přípravu na vyučování**

Stanovení obsahu a časového plánu příležitostných činností ŠD

Výčet akcí, ze kterých je sestavován aktuální plán na jednotlivé školní roky:

- Zábavné odpoledne (září)
- Dýňové slavnosti (říjen)
- Bramboriáda (říjen)
- O nejhezčí strašidýlko (říjen)
- Ruličkovaná (listopad)
- Listy, listy, listy (listopad)
- Vánoční tvořivé dílničky (prosinec)
- Soutěž o nejhezčí zvoneček (prosinec)
- Výstava žakovských prací (prosinec)
- Stavohrátky (leden)
- Korálkování (leden)
- Mezi námi Eskymáky (únor)
- Enkaustika (únor)
- Jarní tvořivé dílničky (březen)
- Výstava žakovských prací (březen, duben)
- Ekoateliér - 100+1 nápadů (duben)
- Srdíčkována (květen)
- Turnaj v kroketu (květen)
- Barevný svět očima dětí - venkovní galerie (červen)
- Diskotéka (červen)

Zájmové útvary ve školní družině (pravidelná činnost) se budou realizovat dle aktuální nabídky a zájmu dětí.

Obsah vzdělávání

Motto: *Daruješ-li člověku rybu, nakrmíš ho na den,
naučíš-li ho lovit, dáš mu potravu na celý život.*

Tematický okruh	Formulace činnosti a jejich stručný popis	Číslo rozvíjené kompetence
Naše společná cesta	Zahajuje se školní rok a slavnostně vítáme prvňáčky ve ŠD.	5
	Seznamujeme se s prostředím školy, jídelny a s prostory ve ŠD a okolí školy.	3
	Seznamujeme se s Řádem a Režimem školní družiny, povídáme si o bezpečnosti a chování, stanovujeme si společná pravidla.	1,4
	Vzpomínáme na prázdniny. Shromažďujeme pohlednice a obrázky z míst, které jsme navštívili. Povídáme si o nich, kreslíme.	1,2,3,6
	Poznáváme dopravní značky, chování na vozovce, při přechodu vozovky, chování v dopravních prostředcích, vybavení kola. Soutěžíme v kvízu.	1,2,3,4,5,6
	Na vycházkách do okolí se snažíme orientovat, hledáme nejkratší cestu do školy, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy, odhalujeme nástrahy na cestách. Hledáme orientační body na naší cestě v obci.	1,2,3,4
	Využíváme pobytu na zahradě školní družiny, dětského hřiště, houpačky, dětské prolézačky, pískoviště. Malujeme křídami na asfalt, stavíme stavby z písku, hrajeme pohybové hry.	1,3,6
Ze všeho jde něco vyrobit	Navštěvujeme obecní knihovnu, čteme pohádky, vyprávíme si, malujeme a probíhá dramatizace pohádky, soutěžíme.	1,3,5
	Vyrábíme záložky do knih, obaly na knihy.	1,6
	Pozorujeme na vycházkách změny v přírodě, sbíráme přírodniny, plody a zhotovujeme z nich drobné šperky a další výrobky.	1,3,5,6
	Vyrábíme z přírodnin „lesní strašidlo“, obtiskujeme listy různými technikami, tvoříme koláže. Své výrobky vystavujeme v ŠD.	1,2,6
	Poznáváme ovoce a zeleninu, ochutnáváme, besedujeme o přírodních i uměle připravených vitamínech. Zjišťujeme, co by mohlo být důležité a vhodné pro naše zdraví.	1,3,4
	Vyrábíme duchy, netopýry, navrhujeme masky z dýní a přírodnin.	1,3,5,6
	Zahajujeme činnosti v zájmových útvarech ve školní družině.	1,3,6
Foukej větríčku!	Soutěžíme a závodíme (skok v pytli, hod bramborem, bramborová štafeta).	1,4,6
	Vykrajujeme tiskátka a figurky z brambor.	1,2,6
	Navrhujeme a vyrábíme draky a větrníky.	1,2,6
	Besedujeme o ekologickém třídění odpadu, chráníme přírodu, udržujeme čistotu a pořádek, vytváříme z plastů různé výrobky.	1,2,5,6
	Listy-kreslíme různými technikami, vybarvujeme, obkresluje.	1,6
	Besedujeme o možnostech správného využívání volného času.	3,6
	Připravujeme výrobky na vánoční výstavu a jarmark v obci.	1,5,6

Vánoce, Vánoce přicházejí	Povídáme si o vánočních tradicích, zvycích, pranostiky a přísloví.	1,3
	Vítáme čerta, anděla a Mikuláše.	4,5,6
	Zhotovujeme drobné dárky pro radost, vánoční ozdoby, jmenovky a novoročenky.	2,4,5,6
	Seznamujeme se s interaktivní tabulí-panelem (učíme se vyhledávat uložený i nový obsah), počítačovými programy a základními funkcemi počítače.	1,2
	Zpíváme a posloucháme vánoční koledy, tancujeme.	1,3,6
	Uvědomujeme si možná nebezpečí v zimě, úrazy, povídáme si, jak jim předcházet. Učíme se úrazy ošetřovat-názorně si ukazujeme základní nácvik ošetření drobného poranění.	1,2,6
	Představujeme své výtvary na vánoční výstavě v obci.	5,6
Mráz, snížek, sníh	Bruslíme, sáňkujeme, hrajeme si na sněhu.	1,2,6
	Soutěžíme ve stavění sněhuláků, iglů aj. staveb ze sněhu, v hodu sněhovou koulí na cíl.	4,6
	Při vycházkách do zimní přírody krmíme a pozorujeme zvířátka, která v zimě nespí. Pozorujeme stopy ve sněhu, učíme se stopy poznávat.	1,3,5,6
	Tvoříme z papíru („zmrzlý papír“) vitráže, krabičky.	1,2,6
	Připravujeme překvapení pro budoucí prvňáky. Stříháme, lepíme s kreslíme.	5,6
	Orientujeme se v čase, tvoříme roční kalendář, besedujeme o ročních obdobích, ukazujeme si měřidla času, pozorujeme hodiny a vyrábíme si vlastní hodiny z papíru nebo z keramiky.	1,3,5,6
Jak na to?	Besedujeme s hajným o lese a jeho obyvatelích. Zjišťujeme, kdo lesu škodí a kdo je pro les prospěšný.	3,4,6
	Stavíme, projektujeme (stavebnice).	1,2,5,6
	Vyrábíme šperky a tvoříme obrázky ze zažehlovacích korálků.	2,4
	Čteme, vyprávíme si příběhy a dramatizujeme jednoduché scénky.	1,2,3,6
	Cvičíme se sportovním náčiním (míče, švihadla, kruhy aj.).	1,6
	Luštíme rébusy, hádanky, skryvačky a řešíme různé hlavolamy.	2,6
Jaro je tu!	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě, určujeme první jarní květiny. Pozorujeme jarní práce na poli a v zahradách. Sledujeme naučné pořady o jarních změnách v přírodě.	1,3,6
	Zdobíme, batikujeme, malujeme trička.	1,6
	Malujeme kraslice, tvoříme velikonoční a jarní dekorace.	1,6
	Vystavujeme svá díla na velikonoční výstavě v obci.	5,6
	Pečujeme o své zdraví, zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat, kontrolujeme běžnou hygienu, čistotu oděvu a jeho vhodnost atd.	1,2,3,4
Den Země	Chodíme na vycházky, poznáváme léčivé byliny, chráníme přírodu, pečujeme o květiny.	1,3,5,6
	Besedujeme o ekologii, jak můžeme pomoci živé i neživé přírodě.	1,2,6
	Z knih a výukových videí získáváme informace o životě zvířat v ZOO.	1,3,6
	Tvoříme výrobky z keramické hlíny (otisky přírodnin).	1,2,3
	Nacvičujeme poskytnutí první pomoci. Opakujeme, jak se chovat v krizových situacích.	1,2,3,4
	Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny.	5,6
Líná kůže, málo zmůže	Měříme své síly v netradičních disciplínách.	1,5,6

pokračování- Líná kůže, málo zmůže	Přejeme maminkám k jejich svátku. Odnášíme domů drobné dárky, které jsme vyrobili.	3,5
	Hrajeme míčové a pohybové hry. Cvičíme na taneční podložce.	1,6
	Pořádáme módní přehlídku.	1,2,4
	Tancujeme a zpíváme pro radost. Hrajeme na hudební nástroje.	1,6
	Trávíme volný čas pobytem na zahradě školní družiny.	6
	Skládáme origami. Pomáháme při výzdobě ŠD.	1,6
Jdeme do finále	Slavíme Den dětí.	1,5,6
	Pořádáme turnaj ve stolním tenise a kroketu.	1,6
	Využíváme vybavení dětského hřiště školní družiny, prolézačky, houpačky, pískoviště, stolu na stolní tenis, lanové dráhy.	5,6
	Besedujeme o porušování zákona (krádeže, drogy), o návykových látkách, s nimiž se můžeme setkat, odhalujeme další možná nebezpečí, která nás mohou ohrozit jak v reálném životě, tak na internetu.	1,2,3,4,6
	Výtvarně a slohově ztvárňujeme naši představu prázdnin.	3,4,5
	Zhodnotíme naši společnou cestu a připomeneme si bezpečnost a chování o prázdninách.	3,
	Slavnostně ukončíme školní rok a uspořádáme zábavné odpoledne i diskotéku.	5,6

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

- Účast na činnosti školského zařízení a jeho aktivit je založena na dobrovolnosti.
- Činnost je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy.
- Žák je do ŠD přijímán na základě písemné přihlášky.
- Doklad o ukončení vzdělávání ve školní družině se nevydává.
- O přijetí rozhoduje ředitel.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována zvýšená pozornost. Nadaným žákům můžeme nabídnout pro jejich rozvoj zadávání rozšiřujících a doplňujících úkolů nebo také činnosti v zájmových kroužcích.

Hlavním principem při vzdělávání žáků s SVP a mimořádně nadaných žáků je vždy nejlepší zájem žáka. Při integraci účastníků zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami by měla být, umožňují-li to podmínky a je-li to v zájmu účastníka, upřednostňována forma individuální. Je vhodná spolupráce s rodiči a ostatními pedagogy školy.

Personální oblast

Personální obsazení ŠD je zajištěno činností 4 vychovatelek, které jsou seznámeny s koncepcí školy. Počet vychovatelek se může měnit vzhledem k počtu přijatých dětí do ŠD.

Vzdělávání ve školní družině probíhá obvykle v několika odděleních školní družiny a zajišťují ho pedagogičtí pracovníci v počtu vycházejícím z aktuálních potřeb a možností organizace.

Technická oblast

- bezbariérový přístup
- bezbariérové sociální zařízení
- možnost přesunu do prostor školní jídelny a základní školy pomocí plošiny pro vozičkáře
- školní dopravní prostředek školy-minibus

Materiální oblast

Provoz školní družiny probíhá v místnostech k tomu určených a vybavených. Celý objekt je účelově koncipován pro potřeby žáků ŠD. Prostory se snažíme uspořádat tak, aby vyhovovaly nejrozličnějším individuálním i skupinovým činnostem dětí. Třídy jsou vybaveny koberci, sedačkami, hračkami a hrami. Pro zájmovou rukodělnou a výtvarnou činnost slouží vyčleněný prostor a výtvarná dílna. Pro pohybové aktivity je k dispozici tělocvična a školní zahrada s dětským hřištěm. ŠD využívá i další prostory školy: tělocvičnu, cvičnou kuchyňku, knihovnu, keramickou dílnu, sportovní areál za školou a kluziště. Děti se svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě interiérů budovy.

Materiální vybavení: stolní hry; stavebnice; didaktické hry; sportovní náčiní; výtvarné potřeby; časopisy, dětské knihy; potřeby pro pracovní činnosti; audiovizuální technika, interaktivní panel. Škola se snaží neustále vybavovat školní družinu novým materiálním vybavením v závislosti na finančních možnostech školy.

Organizační oblast

Provozní doba ŠD je od 6:00 do 16:30 hodin.

Ranní provoz: od 6:00 do 7:45 hodin

Odpolední provoz: zpravidla od 11:40 do 16:30 hodin.

Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje žákům přípravu na vyučování. Organizaci činností lze v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reagovat i na neplánované situace. Organizace činností se řídí režimem ŠD v aktuálním Vnitřním řádu ŠD.

Popis ekonomických podmínek

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno za úplatu – viz aktuální „Směrnice k úplatě ve školní družině“.

Poplatek za školní družinu vybírá účetní ZŠ Mikulovice hotově i přes bankovní účet.

Příspěvek od rodičů je použit na částečné neinvestiční náklady, část je vyčleněna na spotřební materiál a pomůcky pro jednotlivé formy činnosti ŠD. Na akce a kroužky přispívá také MSRPDŠ.

Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Vychovatelky dbají na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitného režimu žáků. Všechny prostory určené k zájmovému vzdělávání podléhají pravidelným kontrolám. Pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví účastníků zájmového vzdělávání je vypracován Vnitřní řád školní družiny, který je pro všechny závazný. S jeho zněním jsou účastníci předem seznámeni a jejich dodržování je podmínkou účasti. Žáci se řídí pokyny pedagogických a provozních pracovníků. Ve sborovně ŠD je umístěna lékárnička, jejíž vybavení je pravidelně kontrolováno. Zákonní zástupci jsou informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu účastníka. Vychovatelky dbají na používání bezpečných pomůcek a předchází možným úrazům řádným proškolením žáků a opakováním během školního roku.

Vychovatelky se snaží zajišťovat pro žáky bezpečné prostředí, vedou žáky k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému. Vychovatelky respektují potřeby a zájmy jedince a také individualitu žáka. Pokud jsou k zájmovému vzdělávání využívány i odborné učebny, řídí se žáci Provozním řádem odborných učeben.

Vychovatelky prokazatelným způsobem seznámí žáky a rodiče s obsahem Vnitřního řádu ŠD a režimu ŠD.

Přílohy školního vzdělávacího programu:

1. Vnitřní řád ŠD - aktuální
2. Směrnice k úplatě ve ŠD - aktuální